

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Tarih: 19 Şubat 2026

Sayı: 17105

40995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla. 18.02.2026

Orhan Sarıbal
Bursa Milletvekili

İznik Gölü, Türkiye'nin en önemli doğal tatlı su kaynaklarından biri olmasının yanı sıra, Bursa ve çevresindeki binlerce çiftçi için yaşamsal bir sulama kaynağıdır. Ancak son yıllarda gölde yaşanan hızlı su kaybı, ekolojik bozulma ve artan sanayi baskısı, İznik Gölü'nü ciddi bir çevresel krizin eşiğine getirmiştir.

Devlet Su İşleri (DSİ) verilerine göre İznik Gölü'nde su seviyesi 2021-2024 yılları arasında yaklaşık 30-40 cm düşmüştür; 2022 yılında %16, 2023 yılında %40, 2024 yılında ise %30 oranında su kaybı yaşanmıştır. Uydu verileri de bu tabloyu doğrulamaktadır. Sentinel-3A uydusundan elde edilen ölçümlere göre, maksimum işletme kotu 85,50 metre olan İznik Gölü'nün su seviyesi 30 Eylül 2025 itibarıyla 81,95 metreye gerilemiştir. Bu seviye, gölün güvenli işletme sınırı olarak kabul edilen 83,30 metrelik minimum kotun 1,35 metre altındadır.

Söz konusu düşüş, İznik Gölü'nün 2013 yılındaki en dolu seviyesine kıyasla yaklaşık 2,51 metre; maksimum işletme kotuna göre ise 3,55 metrelik bir kayba işaret etmektedir. Bu miktar, yaklaşık 232 milyon metreküplük bir su hacminin kaybı anlamına gelmektedir. Ayrıca, 21 Nisan 2025 tarihinde ölçülen ve yılın en yüksek seviyesi olan 82,74 metrenin dahi minimum işletme kotunun altında kalması, sorunun mevsimsel değil; yapısal ve kalıcı bir nitelik kazandığını açıkça ortaya koymaktadır.

İznik Gölü Keramet Sulama Birliği tarafından Orhangazi muhtarlarına gönderilen bir yazıda ise; Bursa İl Kuraklık Kriz Merkezi ve DSİ 1. Bölge Müdürlüğü kararları doğrultusunda, 18 Kasım 2025 tarihinde yapılan İl Kuraklık Kriz Merkezi toplantısında tarımsal sulama amacıyla İznik Gölü'nden verilen su desteğinin kısıtlanacağı bildirilmiştir. Göl su kotunun minimum işletme kotunun altına düşmesi nedeniyle gölden sulama suyu verilmeyeceği, ancak gelen akımların artması ve göl kotunun yükselmesi durumunda kararın sulama sezonu öncesinde yeniden değerlendirileceği ifade edilmiştir. Bu karar sonucunda 16 bin 28 hektarlık tarım arazisinin sulama suyundan mahrum kalacağı açıklanmıştır.

Öte yandan, DSİ 1. Bölge Müdürlüğü tarafından hazırlanarak Tarım ve Orman Bakanlığı'na sunulan kuraklık raporunda, sorunun yalnızca tarımsal sulama boyutuyla ele alındığı görülmektedir. Oysa İznik Gölü'nden çok sayıda sanayi

kuruluşu doğrudan ya da dolaylı olarak su kullanmaktadır. Sanayi kullanımına ilişkin kapsamlı, şeffaf ve kamuoyuna açık bir değerlendirme raporda yer almamaktadır.

Bilimsel çalışmalar ise sorunun yalnızca kuraklıkla sınırlı olmadığını ortaya koymaktadır. Haziran 2025'te yayımlanan ve İznik Gölü Havzası'ndaki arazi kullanım değişimlerinin hidrolojik etkilerini inceleyen SWAT+ modellemesine dayalı bir araştırmada; kentsel alanların genişlemesi ve orman alanlarının azalmasının, yüzey akışını artırdığı, yeraltı suyu süzülmesini ise azalttığı tespit edilmiştir. Bu durum, havzanın toplam su verimini olumsuz etkilemektedir.

1990–2018 döneminde İznik Gölü Havzası'nda ulaşım ve madencilik alanlarının 0 hektardan 730 hektara çıktığı, ticari ve sanayi alanlarının ise %461,5 oranında artarak 130 hektardan 730 hektara yükseldiği görülmektedir. Aynı dönemde tarım alanlarında yalnızca %7'lik sınırlı bir artış yaşanmıştır. Bu veriler, sanayi, madencilik ve yapılaşmanın gölün su dengesini bozduğunu açıkça göstermektedir.

Buna ek olarak, gölü besleyen kaynakların zayıflaması, yeraltı sularının yoğun kullanımı ve İznik çevresindeki sanayi tesislerinin göl suyunu doğrudan ya da dolaylı biçimde aşırı kullanması krizi derinleştirmektedir. Bu kapsamda, 1998 yılından bu yana çok sayıda yargı kararına rağmen faaliyetini sürdüren ABD merkezli Cargill firmasının, kendisine ücretsiz tahsis edilen 6 yeraltı su kuyusundan yılda 1 milyon metreküpün üzerinde su çektiği iddia edilmektedir.

Benzer şekilde, Gemlik Gübre Fabrikası'nın da 2021 yılına kadar ne kadar su kullandığı bilinmemekte; 2021 yılında sayaç takılmasıyla birlikte yıllık 10 milyon metreküplük bir su kullanım anlaşması yapıldığı ifade edilmektedir.

Son olarak basın aracılığıyla kamuoyuna yansıdığı üzere İznik Gölü 16 Şubat 2026 itibariyle 200 metre çekilmiş, su seviyesi daha yaz gelmeden kritik seviyeye düşmüştür. Tüm bu veriler ışığında; İznik Gölü'nde yaşanan su kaybının yalnızca kuraklık ve tarımsal sulamayla açıklanamayacağı, sanayi, madencilik, yapılaşma ve yetersiz denetimlerin gölü geri dönülmez bir krize sürüklediği açıktır. Kamu yararı gözetilmeden sürdürülen bu uygulamaların, hem doğa hem de bölge halkı açısından telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracağı endişesiyle aşağıdaki soruların yanıtlanması zorunlu hale gelmiştir.

- 1- İznik Gölü'nün 2013 yılından bugüne kadar yıllık bazda su seviye ölçümleri nelerdir? Bu ölçümler hangi kurumlar tarafından, hangi yöntemlerle yapılmaktadır?
- 2- İznik Gölü'nde 2013 yılına kıyasla oluşan yaklaşık 232 milyon metreküplük su kaybının yıllara göre dağılımı nedir? Bu kaybın ne kadarı tarımsal sulama, ne kadarı sanayi kullanımı, ne kadarı buharlaşma ve iklim koşullarından kaynaklanmaktadır?
- 3- DSİ 1. Bölge Müdürlüğü tarafından hazırlanan kuraklık raporlarında, sanayi tesislerinin İznik Gölü'nden doğrudan veya dolaylı su kullanımı neden yer

almamaktadır? Bu raporların kapsamı hangi gerekçeyle tarımsal sulamayla sınırlandırılmıştır?

- 4- İznik Gölü havzasında faaliyet gösteren sanayi tesislerinin sayısı kaçtır? Bu tesislerin her birinin yıllık su kullanım miktarları, kullandıkları suyun kaynağı (göl, yeraltı suyu, yüzey suyu) ve izin durumları nelerdir?
- 5- İznik Gölü'nden tarım dışı amaçlarla su kullanım izni hangi firma ve kuruluşlara verilmiştir? Bu izinler kapsamında çekilen su miktarları ne kadardır? Söz konusu su kullanımlarına ilişkin bugüne kadar herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa; denetim tarihleri, denetlenen firmalar ve tespit edilen ihlaller nelerdir? Herhangi bir denetim yapılmadıysa, İznik Gölü'ndeki hızlı su kaybı ve ekosistem riski dikkate alınarak denetim yapılması planlanmakta mıdır?
- 6- İznik Gölü Keramet Sulama Birliği'ne iletilen kısıtlama kararları öncesinde, sanayi su kullanımıyla ilgili herhangi bir azaltım, kota veya kesinti kararı alınmış mıdır? Alındıysa hangileridir, alınmadıysa gerekçesi nedir?
- 7- İznik Gölü Havzası'nda 1990–2018 döneminde sanayi, madencilik, ulaşım ve yapılaşma alanlarının artışına rağmen, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından havza yönetim planı neden uygulanmamıştır?
- 8- İznik Gölü'nü besleyen yeraltı su kaynaklarının mevcut durumu nedir? Son 10 yılda havzada açılan yeraltı su kuyusu sayısı kaçtır ve bunların kaç tanesi sanayi kullanımına yöneliktir.
- 9- Gemlik Gübre Fabrikası'nın 2021 yılı öncesinde kullandığı su miktarlarına ilişkin kayıtlar neden mevcut değildir? 2021 yılında yapılan 10 milyon metreküplük su kullanım anlaşmasının hukuki ve teknik gerekçesi nedir?
- 10- İznik Gölü'nün mevcut gidişatı dikkate alındığında, gölün ekosisteminin geri dönülemez biçimde zarar görmesi riskine karşı Bakanlığınızın kısa, orta ve uzun vadeli somut koruma planı var mıdır?